

Un mecanism eficace de rezolvare al conflictelor ca instrument pentru mărirea participării salariaților

Interpretarea chestionarului

Introducere

Chestionarul în proiectul Colaborarea - participarea salariaților din industria minieră a fost completat de către 15 participanți din fiecare țară, datorită sindicatelor:

- Związek Zawodowy Górników JSW S.A. Zofiówka - Polonia
- Federatia Nationala Mine Energie (F.N.M.E.) - România
- CCOO Industria – Spania
- Nezavisnost Trade Union of Chemical, Non-Metal, Energy and Mining Workers – Serbia

Sectorul minier din Europa este atins de crizele economice, de schimbările tehnologice și trendurile politice (legate de reducerea emisiilor și protecția mediului) care înrăutățesc în ultimii treizeci de ani situația salariaților și duc la conflicte sociale. Minele sunt supuse unor procese de restructurare continue. Se întâmplă ca, în unele țări să fie închise întregi părți ale sectorului minier, care dădeau de lucru la zeci de mii de persoane. Adeseori, persoanele din conducerea întreprinderilor fiind angajate politic, ele nu pot găsi soluții pe termen lung care să fie avantajoase economic pentru firmele pe care le reprezintă. În locul acestor soluții, ele caută protecție în rândurile autorităților politice, care la rândul lor nu prea se ocupă de tema mineritului. Adeseori, la nivel național, lipsesc cu desăvârșire planurile legate de minerit. În plus, bilanțul profiturilor este legat de prețurile produsului pe piața globală. Astfel, minele trebuie să concureze cu mine echivalente din lumea întreagă, mai ales cu cele din Asia, unde mâna de lucru este mai ieftină. Costul muncii devine astfel factorul principal de scădere a rentabilității. .

Cele de mai sus înseamnă că sindicatele activează în condiții deosebit de dificile. Existența sindicatelor și influența pe care acestea o pot exercita asupra proceselor de decizie în întreprinderi și în sectoarele economice constituie un pilon fundamental al modelului economic și democratic european. În ciuda acestui fapt, de douăzeci de ani, gradul de sindicalizare în Europa este în continuă scădere, sub presiunea argumentelor economiei liberale de piață, care vede mișcarea sindicală un cost economic inutil, care frânează rentabilitatea întreprinderilor. Sindicatele trebuie să învețe în sfârșit să câștige teren pe această scenă politico-economică. Pentru a reuși în această provocare, au nevoie în primul rând să colaboreze, să își unească potențialul și să mărească presiunea pe care o exercită. Aceste aspecte sunt deosebit de importante în contextul crizelor economice care zguduie Europa în ultimul deceniu. Cercetările au demonstrat că, în țările în care au fost respectate drepturile la reprezentare, consultare, informare și participare sindicală, costurile economice ale crizelor au fost reduse. Cu alte cuvinte, sindicatele funcționează ca un „airbag” în condițiile periculoase și imprevizibile ale instabilității economice mondiale. O altă provocare în fața căreia stau astăzi sindicatele este transformarea modernă a structurilor manageriale care duce la dificultăți în domeniul sincronizării structurilor sindicale în corporațiile transnaționale și întreprinderile dependente de acestea. Actualmente este greu să ne dăm seama cine este proprietarul întreprinderii, ca să nu mai vorbim de încercarea de a negocia cu acesta.

Globalizarea minelor înseamnă o structură a proprietății în continuă schimbare. Mai demult, sectorul minier era monopolizat de structuri statale, dar în condițiile economice actuale acest model este depășit și înlocuit treptat cu societăți pe acțiuni controlate de stat sau cu investiții private. Aceasta duce la consecințe diverse. În firmele proprietate privată se câștigă mai puțin, drepturile salariaților nu sunt bine protejate și structurile sindicale se dezvoltă greu. Adeseori, proprietarii crează dificultăți multiple și nu doresc să practice dialogul social, deoarece consideră sindicatele ca fiind „inamici ai economiei de piață”. Are loc un cumul de factori datorită achizițiilor de întreprinderi. Marile puteri corporatiste mondiale achiziționează firme mai mici, alegându-le pe cele rentabile și lăsându-le în proprietatea statului pe cele cu prea mulți angajați. Apoi, desfășoară o activitate de lobbying având ca scop închiderea acestora, pentru a-și lichida concurența. Aici se împletește politica și economia, deoarece este necesar ca sindicatele să posede suficientă putere pentru a purta un dialog social la nivel guvernamental și la nivel de Comisie Europeană. Dacă sindicatul rămâne la nivel de întreprindere, nu va putea să devină un partener de dialog pentru marele capital.

În sectorul minier există problema insuficienței colaborării între organele care îi reprezintă pe salariați. Se poate observa de asemenea lipsa unei strategii coordonate legate de angajamentul salariaților în activitatea de promovare a propriilor lor interese. În sistemele legale care permit apariția unui număr nelimitat de sindicate, apare problema concurenței dintre acestea și dificultățile în obținerea unui consens în ceea ce privește reprezentarea tuturor salariaților. Colaborarea internațională a sindicatelor devine un element cheie în asumarea unei poziții puternice de către acestea. Problemele tradiționale cu care se confruntă sindicaliștii din mine sunt legate de insuficienta respectare a regulamentelor de protecția muncii și de lipsa de investiții în acest domeniu, precum și de restructurările care duc la pierderea privilegiilor de către salariați și la disponibilizări. Sindicatele trebuie să lupte greu pentru a-și păstra influența asupra deciziilor de afaceri adverse luate de către conducerea minelor și de către guvernele naționale, în cadrul programelor de restructurare, a restricțiilor sau chiar a eliminării emisiilor de dioxid de carbon.

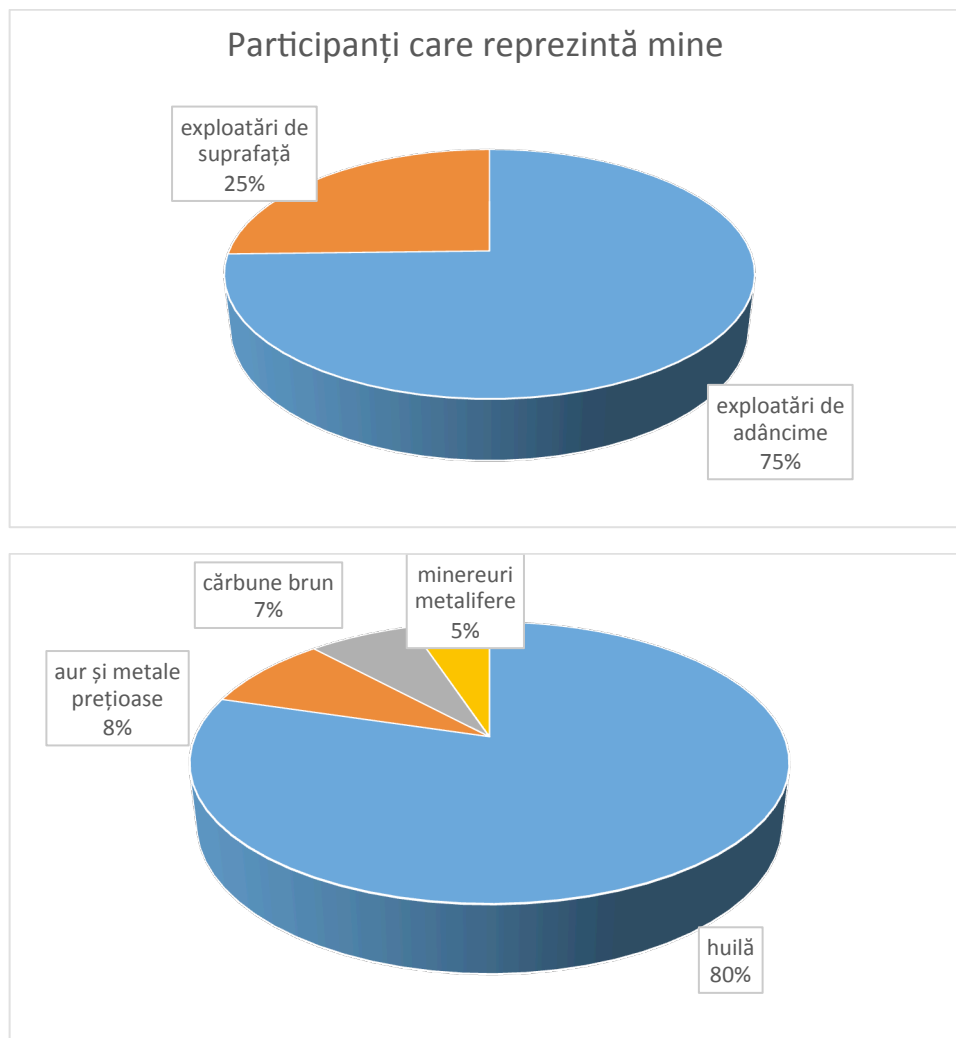
Luând în considerare cele de mai sus, dificultate de băa cu care se confruntă sindicatele din sectorul minier în Europa este legată de atingerea unei mase critice în cadrul structurii sindicale, care să permită luarea de poziții vizibile și efective în domeniul participării sociale, a democrației și a influențării deciziilor economice ale întreprinderilor și guvernelor. Pentru a realiza acest deziderat, sindicatele trebuie să învețe să colaboreze și să se unească, în loc să rivalizeze pe o scenă sindicală atomizată și să rămână într-o perpetuă defensivă la nivel de întreprindere. Pentru acest scop trebuie dezvoltate contactele, întâlnirile și inițiativele la toate nivelele mișcării sindicale - de la nivelul simplului sindicalist, care trebuie să se deschidă față de alți sindicaliști, până la dialogul intersindical la nivel de întreprindere, sector și țară, și la dialogul internațional, paneuropean, la activitățile sindicale integrative și de federalizare. Doar astfel este posibil un lobbying eficace care va permite sindicatelor să participe la crearea la nivel european a unor legi favorabile mineritului. Doar niște federații sindicale puternice vor putea să influențeze și să schimbe direcția activităților operaționale ale conducerii minelor și să păzească drepturile salariaților și ale sindicaliștilor, în primul rând drepturile la informare și consultare, care sunt în vigoare în întreaga Uniune Europeană dar sunt încălcate frecvent de către patronat. Datorită unei asemenea poziții, sindicatele vor putea realiza misiunea lor socială principală: cea de a aplană conflictele din sfera muncii, prin menținerea unei armonii între eficiența economică și responsabilitatea socială în afaceri.

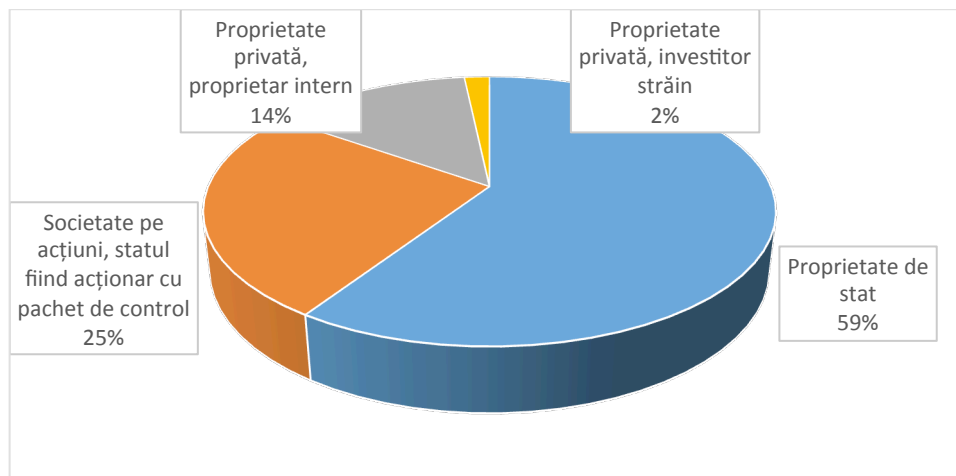
Merită menționată și onoarea de sindicalist, care se manifestă prin opoziția fermă față de planurile guvernamentale de restructurare. În fiecare țară mineritul este o comoară care trebuie păstrată și prețuită prin dezvoltarea sa, bazată pe strategii naționale și europene. Tot sindicaliștii trebuie să

creeze platforme de dialog, pentru a nu permite continuarea deteriorării mineritului în Europa și pentru a anula discursul negativ despre creerea noilor locuri de muncă și despre siguranța energetică.

Date generale

Participanții la cercetări reprezintă în marea lor majoritate mine de uilă cu exploatări la adâncime care sunt proprietate de stat, ceea ce are efecte asupra rezultatelor obținute și reflectă în miniatură structura mineritului european, fiind de asemenea un obiect interesant de studiu.

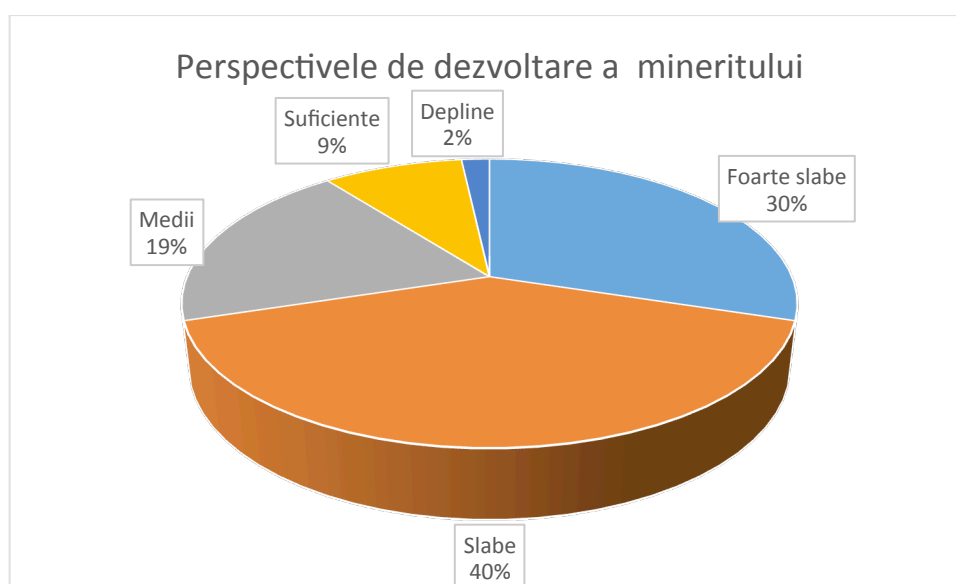
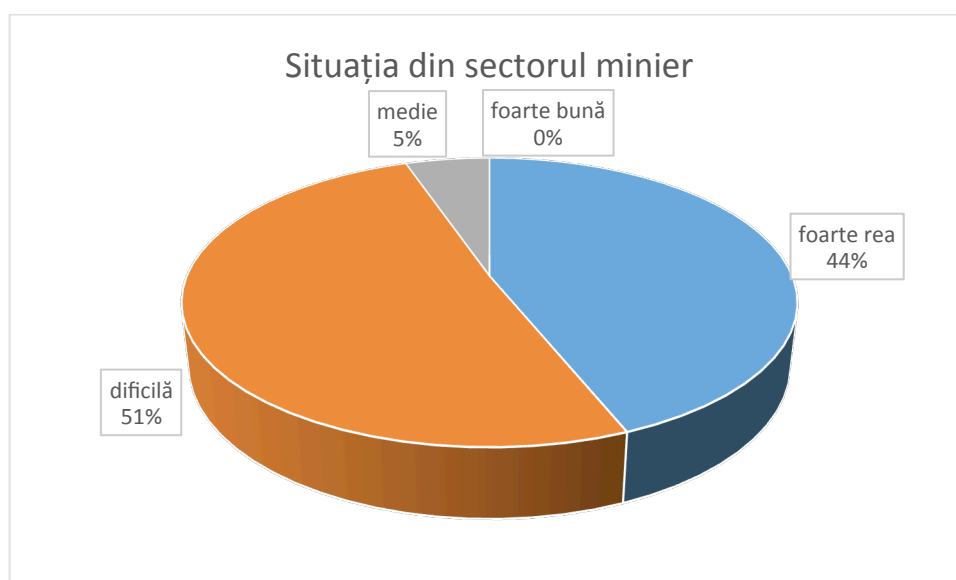

Partea II. Diagnosticul situației mineritului

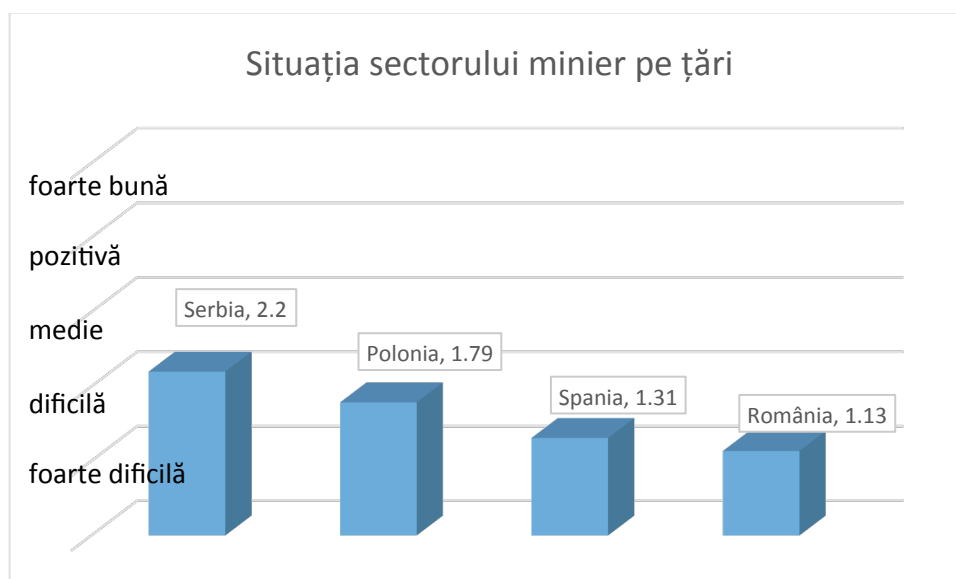
Respondenții sunt mai curând pesimiști în ceea ce privește evaluarea situația mineritului din țările lor, atât în prezent cât și în viitor. Aproape toți consideră că situația mineritului este actualmente foarte grea (44%) sau grea (51%).

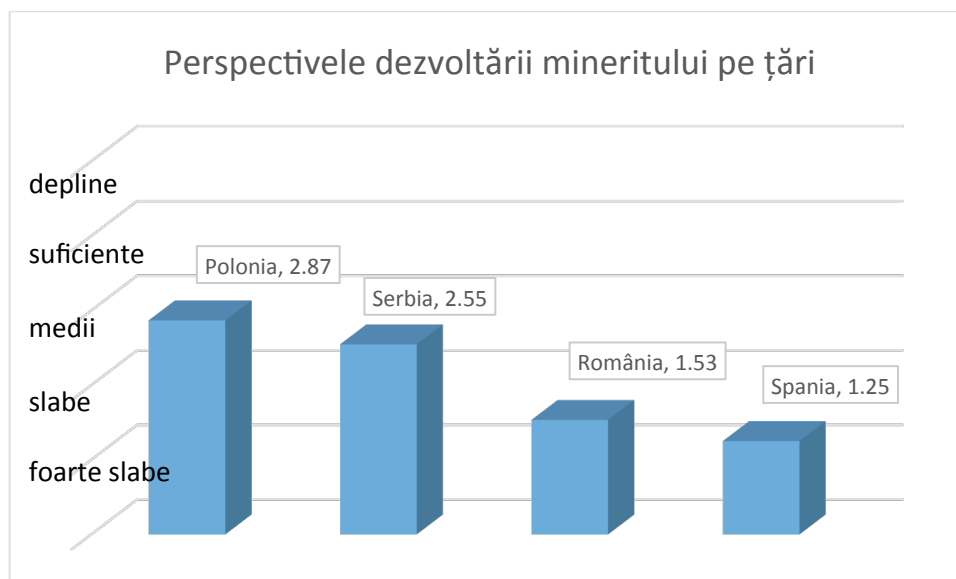
În ceea ce privește viitorul, opiniile sunt ceva mai puțin negative, ceea ce ne permite să credem, că sindicalistii speră să salveze sectorul. 70% din ei consideră că perspectivele de dezvoltare din sector sunt foarte slabe (30%) sau slabe (40%). Printre ceilalți participanți -cam o treime - găsim totuși optimiști. Dintre aceștia, 9% consideră că posibilitățile pentru minerit sunt suficiente pentru o dezvoltare echilibrată, iar 2% - că viitorul mineritului se va regăsi în cadre economice organizate la nivel de stat și de Uniune Europeană, iar mineritul în Europa ca ramură va supraviețui.

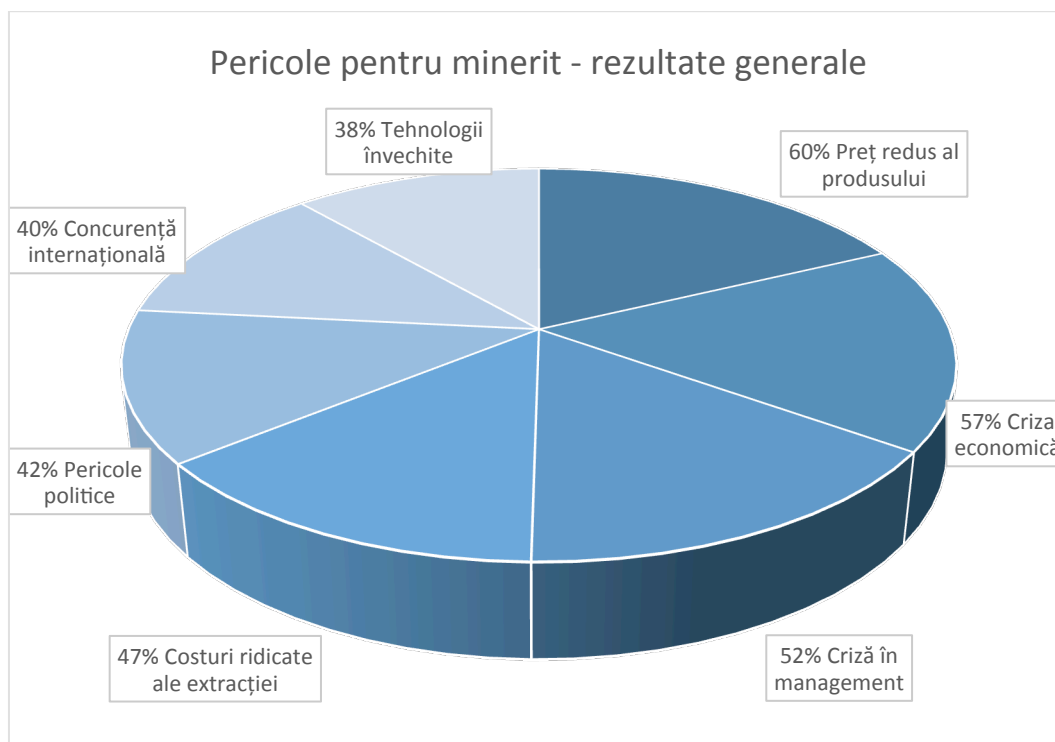
Cel mai mult optimism îl manifestă sindicaliștii din Serbia. Poate că aceasta este consecința unei serii de ani care s-au arătat favorabili mineritului în această țară. Ei evaluează situația ca fiind între dificilă și medie (2,2 puncte). În celelalte țări situația este evaluată ca fiind foarte rea sau dificilă. În Polonia rezultatul este de 1,79, în Spania de 1,31 iar în cea mai grea situație se află România, unde situația este descrisă ca fiind dramatică, cu un rezultat de 1,13.

În schimb, în ceea ce privește optimismul referitor la viitorul sectorului, situația arată cel mai bine în rândurile sindicaliștilor polonezi, care o consideră ca fiind mediu dificilă (cu un rezultat de 2,87). Un optimism similar îi caracterizează pe colegii lor din Serbia cu un rezultat de 2,55. Românii sunt cei mai pesimiști, ei văzând situația ca fiind dificilă și proastă (1,53) iar spaniolii văd viitorul mineritului în culor foarte întunecate, ei estimându-l ca fiind foarte prost (1,25). Nici una din delegații nu vede viitorul mineritului din țările lor ca fiind mai mult sau mai puțin optimist, ceea ce ne indică faptul că situația este cu adevărat serioasă.

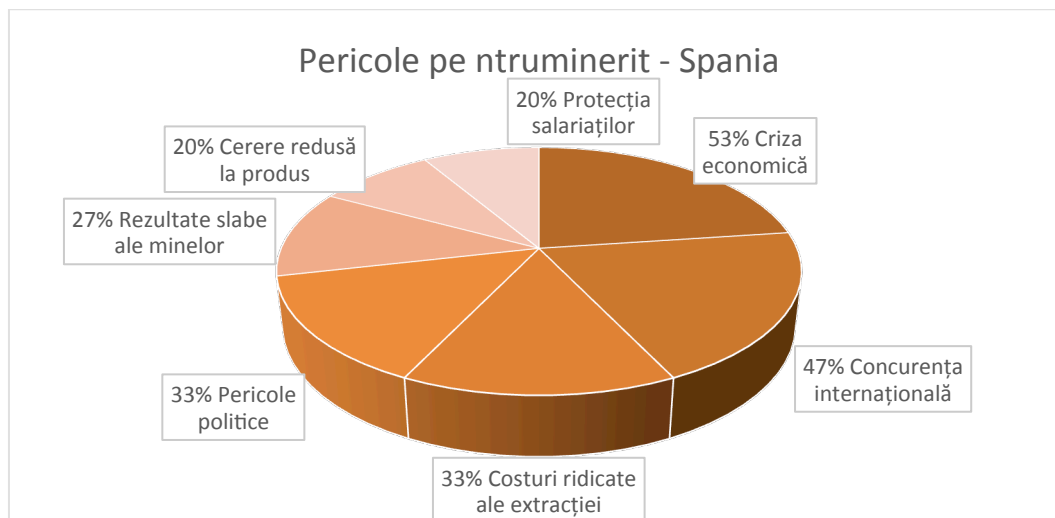

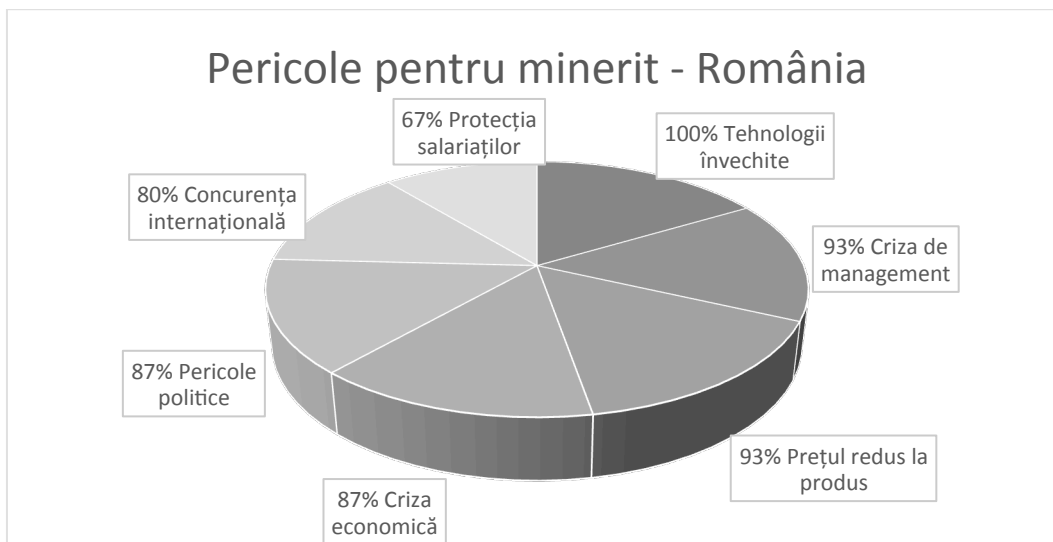
Participanții au fost întrebați care vor fi în viitor principalele pericole pentru sectorul minier din țările lor. Un sumar al rezultatelor a arătat că, pentru toate cele patru țări, luate ca mostre ale situației din Europa, principalul pericol este prețul scăzut al produsului extras (ales de către 60% din respondenți dintre cele câteva răspunsuri posibile). Acest răspuns indică o dependență negativă a sectorului de factorul concurenței globale, care scade prețul produsului din cauza minelor ieftine din țările în curs de dezvoltare, în special cele din Asia. Următorul pericol de bază este criza economică (57%) care a avut consecințe în întreaga Europă și pe întreg sectorul industriei extractive. Merită menționat faptul că, deși criza în multe întreprinderi a fost depășită de mult, managerii folosesc adeseori ca argument (fără acoperire) pentru a-și îmbunătăți poziția în negocieri. Al treilea pericol considerat a fi unul cheie este criza în management (52%), altfel spus - lipsa de competențe a cadrelor din conducere și lipsa unor planuri strategice la nivel național.

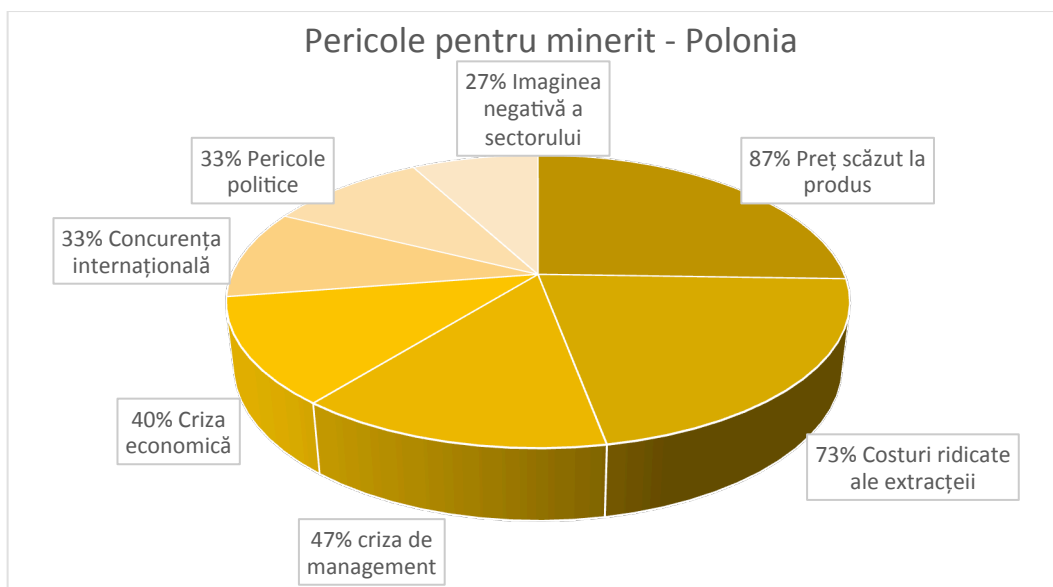
Sindicaliștii spanioli au indicat ca principal pericol pentru minerit în țara lor criza economică (53%). Acest fapt este de înțeles, deoarece ultima criză a atins puternic întreaga economie spaniolă, care nici până în ziua de astăzi nu s-a redresat. Un pericol suplimentar, important pentru spanioli, este concurența internațională din sectorul minier (47%) care este greu de învins datorită costurilor personal ridicate. Acest fapt mai este subliniat și prin indicarea costului ridicat al extragerii ca pericol suplimentar.

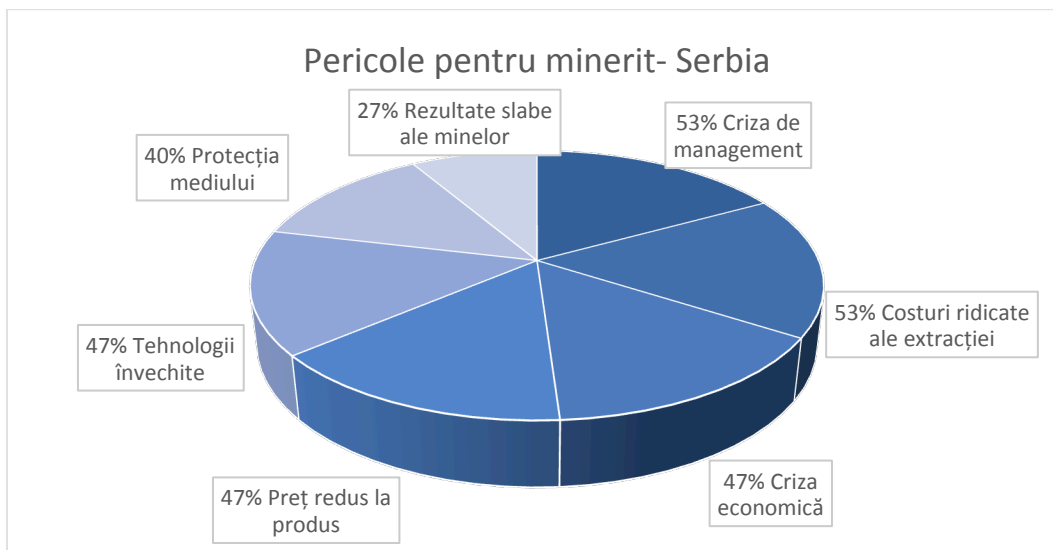
În România sindicaliștii au fost unanimi: principalul pericol vine din partea tehnologiilor învechite (100%) care sunt cauza unei rentabilități scăzute și a costurilor ridicate și, în consecință, duc la lipsa de investiții în parcul de mașini, deoarece din punct de vedere managerial, acestea sunt nerentabile. Alte pericole importante sunt - la fel ca și în alte țări - criza de management, adică lipsa unor cadre de conducere competente (93%) și prețul redus al produsului extras (87%) care nu acoperă costul extragerii și astfel aceasta din urmă nu aduce profituri, întregul sector minier devenind nerentabil.

În Polonia, principalul pericol indicat de către sindicaliști este prețul scăzut al produsului (87%) care face ca sectorul să nu fie rentabil și înrăutățește imaginea sectorului în cercurile politice și în fața opiniei publice. Dacă la aceasta adăugăm costurile ridicate ale extragerii (73%), rezultă că în Polonia mineritul are de luptat în principal cu factori economici cărora nu pot să le facă față managerii slabi și cadrele de conducere incompetente (47%).

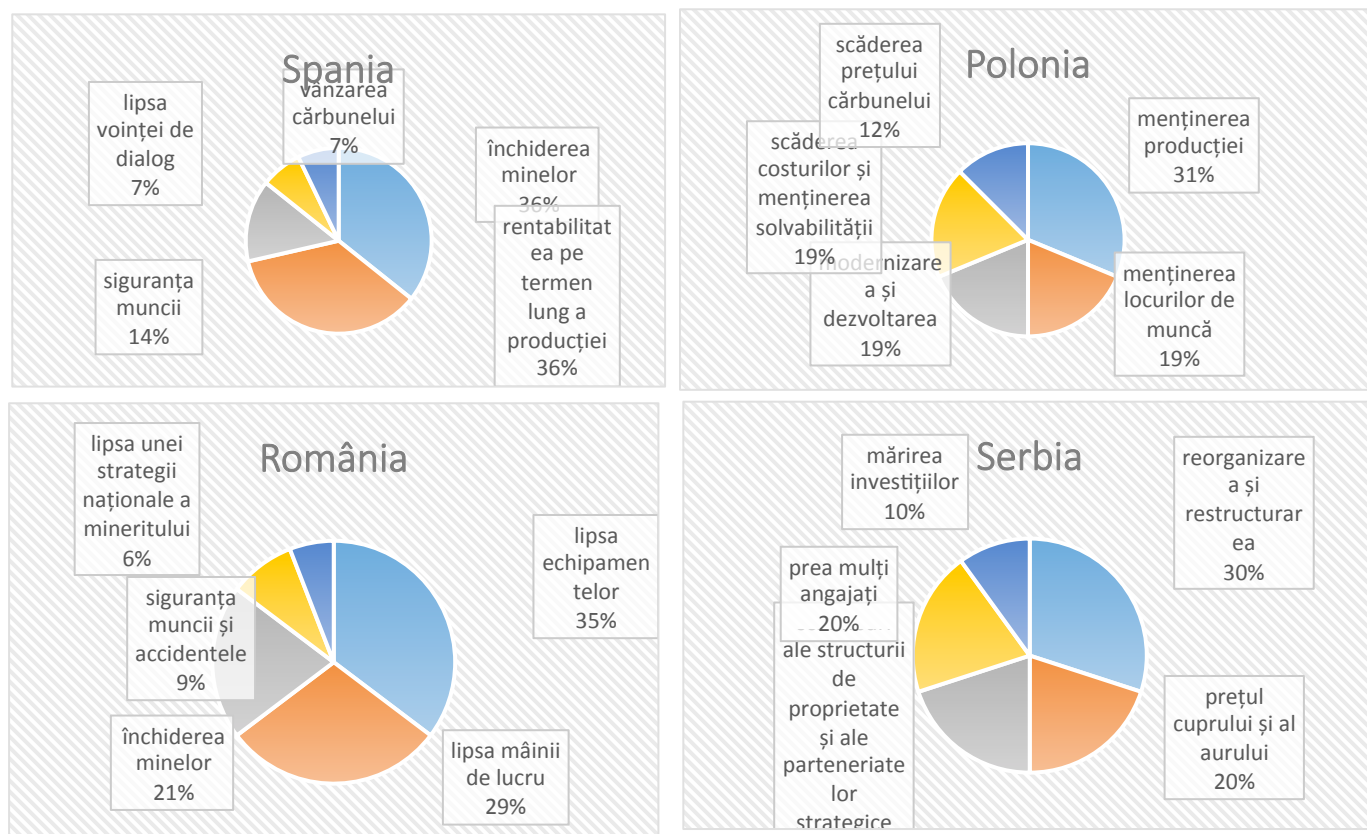
În Serbia sindicaliștii trebuie să se confrunte în principal cu cadrele de conducere slabe în sectorul minier (53%) deoarece acestea nu pot să scoată mineritul din capcana costurilor prea mari ale producției (53%) și cu criza economică (47%) care a atins această țară cu o deosebită intensitate, adăugându-se crizelor politice și etnice locale. Merită menționat faptul că printre factori este menționată și protecția mediului (40%) ca element care stă în calea rentabilității.

Dacă la aceste riscuri adăugăm provocările, obținem o imagine deplină a șanselor și pericolelor cu care se confruntă sectorul minier în țările participante. Rezultatele graficelor de mai sus au fost generate pe baza înscrisurilor calitative, care au fost traduse și sortate conform conținutului lor. Astfel:

- În Spania cel mai important factor de risc este criza economică iar cea mai mare provocare este închiderea minelor.
- În România cel mai important factor de risc este tehnica învechită iar cea mai mare provocare este lipsa echipamentelor.
- În Polonia cel mai important factor de risc este prețul produsului iar cea mai mare provocare este menținerea nivelului extragerii.
- În Serbia cel mai important factor de risc este criza de management iar cea mai mare provocare este restructurarea.

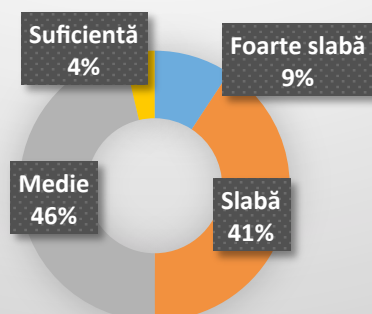
Principalele provocări în minerit în țările participante

Partea III. Participarea salariaților în minerit

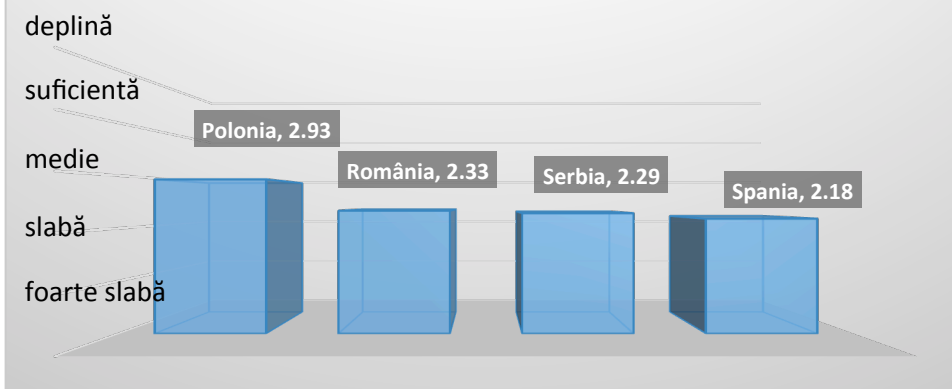
Participarea salariaților se bazează pe contextul economic și social în care trebuie să se descurce atât întreprinderile cât și sindicatele. Nivelul acestei participări depinde de tradiții, de cultura dialogului și diferă de la țară la țară. Acest dialog s-a dezvoltat mai cu seamă în țările în care s-a adoptat un scenariu de dezvoltare responsabil, reprezentând un echilibru între economia liberală de piață și cea controlată central, social-conservatoare. Întrebați despre calitatea acestei armonizări în țările lor, respondenții au fost în majoritate sceptici. Exact jumătate dintre ei (50%) au declarat că armonia este slabă (41%) sau foarte slabă (9%). Aceasta înseamnă că economiile naționale nu sunt favorabile sindicatelor și au o formă care îngreunează activitatea și dialogul constructiv promovat de acestea. A doua jumătate a respondenților consideră că armonia are o calitate medie (46%) sau suficientă (4%) pentru funcționarea eficientă a sindicatelor și pentru realizarea misiunilor lor statutare, inclusiv pentru o participare tot mai semnificativă a salariaților.

Armonia între economia socială și economia liberală

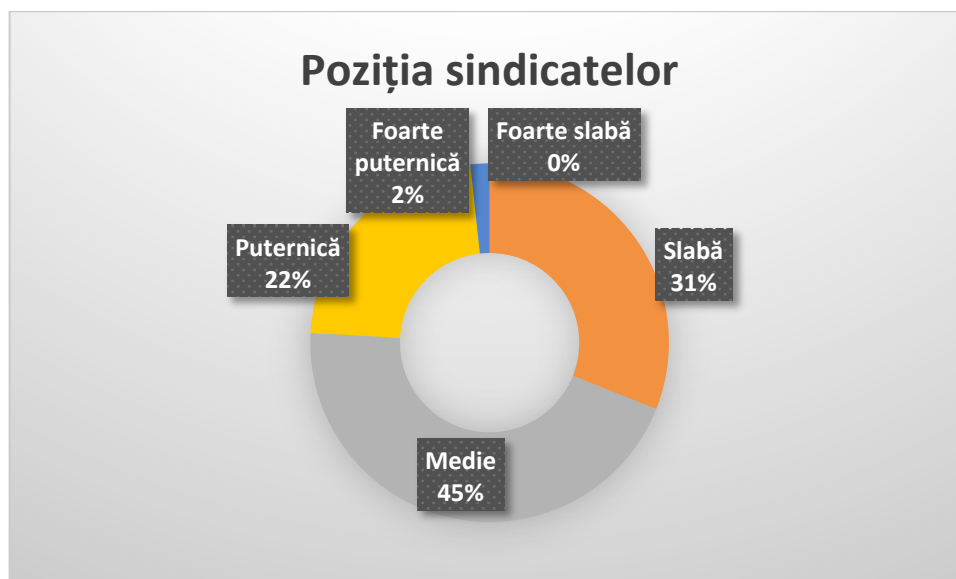

Spaniolii sunt cei care acuză cel mai puternic lipsa de armonie în economia țării lor, indicând un nivel de echilibru slab (2,18 puncte pe o scară în care nivelul 2 este marcat ca „slab”). Această opinie poate rezulta din perioada prelungită de ieșire din criză - un specific al economiei spaniole - și din restricțiile relativ importante impuse de Uniunea Europeană, care determină cadrul dialogului social la nivel de țară și care sunt greu de surmontat de către partea sindicală.

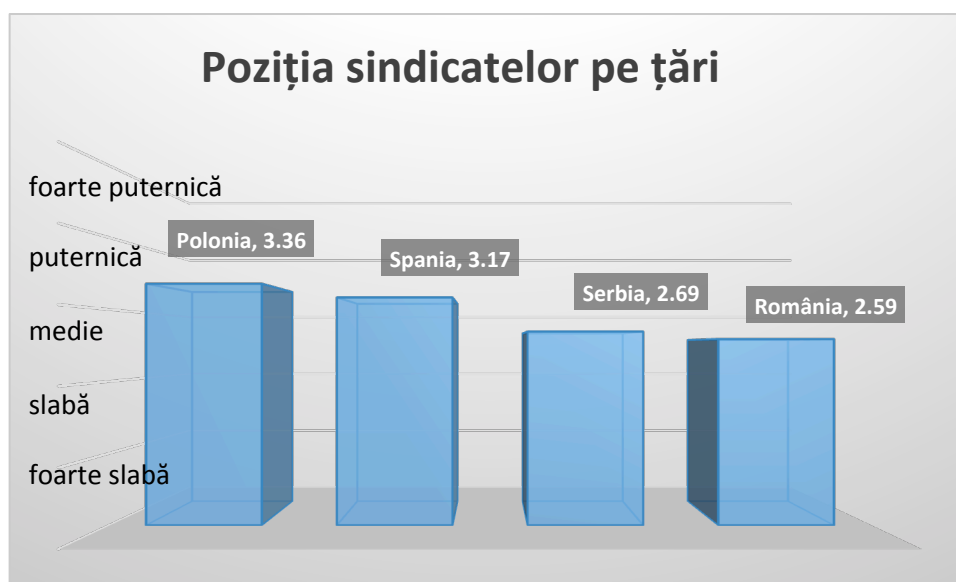
Armonia dintre economia socială și cea liberală pe țări

În fiecare țară în parte din cele reprezentate apar diferențe la nivelul forței de negociere de care dispun sindicatele. Cei mai mulți dintre participanți (45%) au considerat puterea de negociere a sindicatelor din sectoarele și țările proprii ca fiind medie. Aproape o treime dintre ei au semnalat faptul că poziția sindicalistilor mineri este una slabă (31%), un alt grup semnificativ a estimat-o ca fiind puternică (22%) sau foarte puternică (2%).

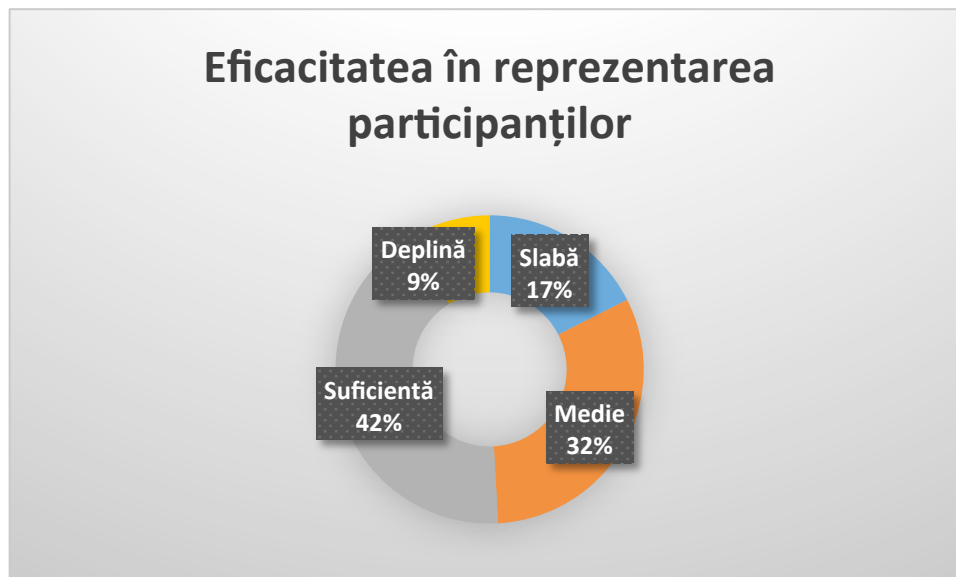

Cei mai optimiști din acest punct de vedere sunt sindicaliștii din Polonia, care își văd poziția ca fiind una medie sau puternică (3,36 puncte din 5 posibile). În ciuda pesimismului lor, sindicaliștii spanioli consideră și ei poziția lor în negocieri ca una mediu puternică (3,17 puncte). Participanții din două țări din sud-estul Europei consideră totuși că poziția lor este slabă sau medie: Serbia (2,69) și România (2,59). Aceste rezultate demonstrează că, în pofida evaluării pesimiiste a realității și a viitorului mineritului și a economiei în general, sindicaliștii consideră în continuare că sunt jucători importanți pe scena dialogului social, având o putere medie.

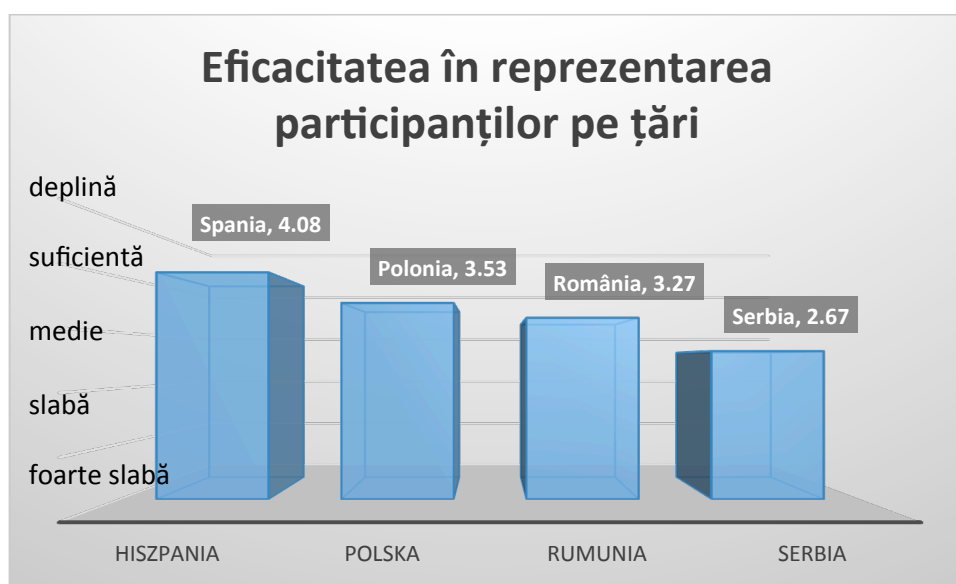

Participanții au fost întrebați dacă, în opinia lor, sindicatele din țările proprii îi reprezintă în mod efecace pe salariați, luând în considerare contextul și specificul național. Această întrebare a generat deopotrivă răspunsuri pozitive și negative, aproape la egalitate: 49% din respondenți au considerat că sindicatele miniere îi reprezintă slab (17%) mediu (32%) pe salariații din întreprinderile lor. Nu cu mult

mai mulți respondenți (51%) s-au arătat optimiști în acest domeniu, considerând că sindicatele din minerit îi reprezintă suficient (42%) sau deplin (9%) pe salariați.

În ceea ce privește diferențele dintre țări, situația se prezintă cel mai bine în Spania, unde sindicaliștii îi reprezintă suficient de bine pe salariați (4,08 puncte), ceva mai rău arată situația în Polonia (3,53 puncte) și România (3,27 puncte) unde sindicaliștii îi reprezintă pe salariați între „suficient” și „mediu”. Cea mai proastă situație este în Serbia, unde sindicaliștii îi reprezintă mediu și slab pe salariați (2,67 puncte).

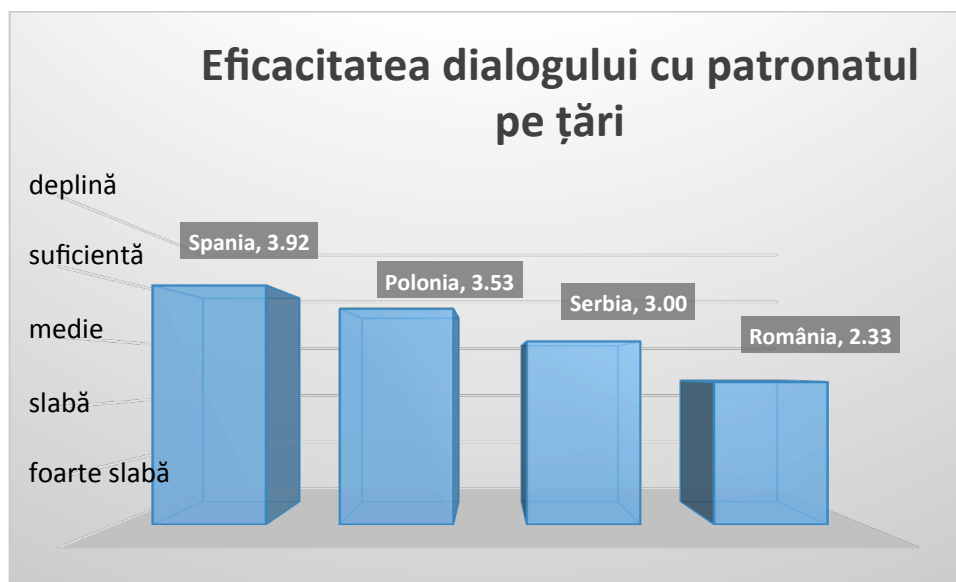

Un dialog bilateral eficient, purtat de sindicat și patronat, constituie baza dialogului social în toate economiile naționale ale Europei. Spectrul dialogului bilateral depinde de tradițiile diverselor țări. El este mai larg în vestul Europei, mai îngust în țările postcomuniste, unde a dominat ani de-a rândul un

dialog centralizat, cu guvernul. De aceea, pentru a obține o bună participare a salariaților, este deosebit de important ca dialogul cu patronatul să funcționeze corect. Participanții s-au delimitat în trei grupe: pesimiștii, realiștii și optimiștii. Pesimiștii, în proporție de 30%, declară că dialogul funcționează prost (28%) sau foarte prost (2%), realiștii îl estimează ca fiind de calitate medie (31%), iar optimiștii (39%) cred că dialogul bilateral în țările lor funcționează satisfăcător (30%) sau deplin (9%).

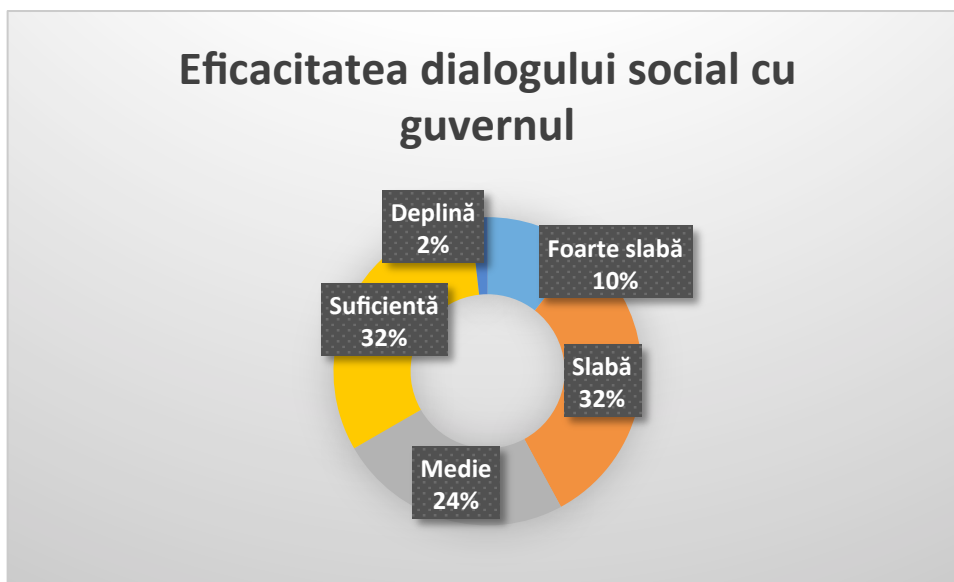

În ceea ce privește țările participante, cea mai bună situație o observăm în Spania, unde dialogul cu patronatul funcționează suficient de bine (3,92 puncte), în ciuda situației dificile pe întreaga economie și pe sector. Ceva mai prost se prezintă situația în Polonia (3,53 puncte), și Serbia, unde situația este medie (3,00). Situația cea mai proastă în ceea ce privește dialogul bilateral este în România, unde acesta funcționează mediu și slab (2,33 puncte).

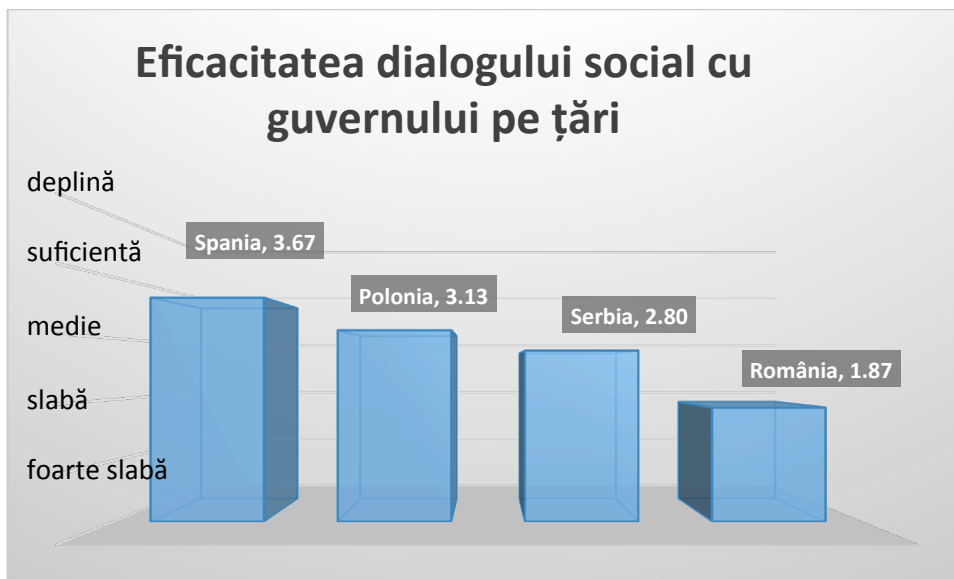

În afara dialogului bilateral, mai avem și o altă formă tradițională, mai largă, a dialogului social, și anume dialogul tripartit. Această formă este importantă în acele sectoare, unde domină proprietatea de stat, deoarece patronatul și statul sunt în acest caz una și aceeași persoană (reprezentată câteodată prin

împuțerniciți). Mineritul este un sector în care a dominat tradițional proprietatea de stat, dar care derapează în direcția pieței libere. Totuși, statul va fi în continuare un jucător important pe această scenă și un partener de dialog important, mai ales în ceea ce privește protecția mediului și echilibrul energetic în economie. Dialogul tripartit este evaluat de către respondenți în mod similar cu cel bilateral, deși pesimiștii sunt ceva mai numeroși (42%), ei evaluând acest dialog ca fiind slab (32%) sau foarte slab (10%). Ceva mai puțin numeroși sunt realiștii, care estimează acest dialog ca fiind mediu (24%) și optimiștii îl consideră ca fiind suficient sau pe deplin eficace (2%). Această formă a dialogului este ceva mai dificilă decât cea bilaterală.

Sistemul la nivel de țară se prezintă similar cu cel bilateral. În Spania dialogul cu guvernul are loc la nivel suficient de bun și pare să fie adecvat momentului actual (3,67 puncte), în Polonia (3,13 puncte) și Serbia (2,80 puncte) el se prezintă mediu, iar în România rezultatele sunt alarmante și dialogul cu guvernul este evaluat ca fiind foarte slab (1,87 puncte), fiind astfel ineficace.

Una din întrebările - cheie ale chestionarului s-a referit la nivelul participării salariaților din industria minieră. Răspunsurile creionează scara problemei cu care se confruntă sindicaliștii care luptă pentru drepturile salariaților în cadrul proceselor decizionale la nivel de întreprindere și de țară. Exact o treime din respondenți se declară sceptici, considerând că nivelul de participare este slab (31%) sau foarte slab (2%). Aproape jumătate din respondenți consideră că acest nivel este mediu (48%) iar optimiștii constituie grupul cel mai redus numeric, 17% considerând că nivelul de participare este suficient iar 2% că este deplin 2%.

Din nou lidera aici este Spania, a cărei participare în rândurile salariaților din sectorul minier a fost evaluată de către respondenții noștri la un nivel mediu ridicat (3,27 puncte) care pare să fie suficient pentru a atinge eficacitatea la nivelul luării de decizii pe calea dialogului social. Spania este urmată îndeaproape de Polonia care are un nivel de participare mediu (3,14 puncte). În Serbia (2,57 puncte) și România (2,53 puncte) nivelul de participare este mediu - slab și rămân foarte multe de făcut în acest domeniu.

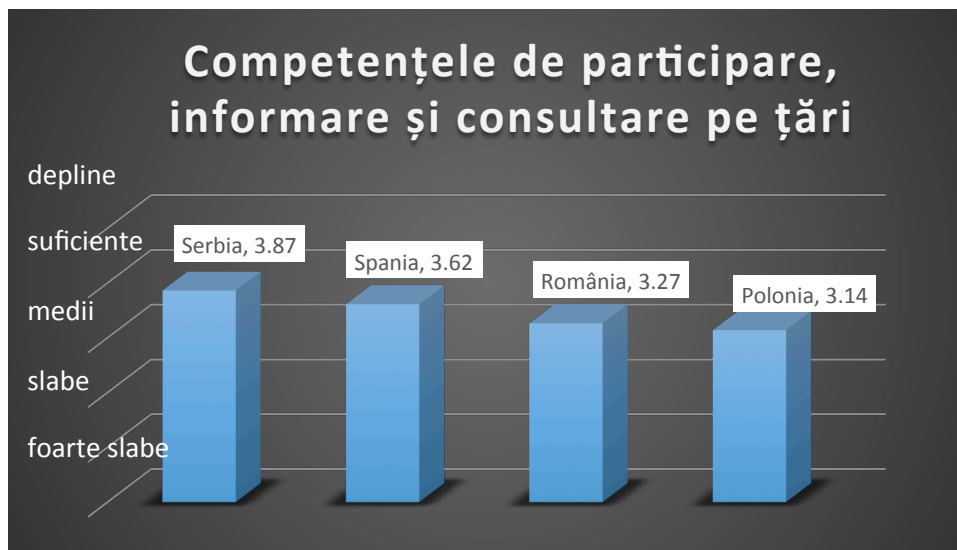

Uitându-ne la detaliile participării salariaților am verificat cum arată practic realizarea dreptului inalienabil al salariaților la informare și consultare. Rezultatele sunt un pic mai slabe decât la precedenta întrebare, deoarece jumătate din participanți recunosc că drepturile la informare și consultare sunt adeseori încălcate sau ignorate de către patronat, iar situația legală în această zonă arată slab (37%) sau foarte slab (14%). O treime din cei consultați (34%) au indicat un nivel mediu al realizării la dreptul la informare și consultare. Un grup mai redus numeric dintre respondenți se exprimă optimist despre dreptul la informare și consultare. 11% din aceștia au declarat că acest drept este aplicat în mod suficient, iar 4% - că este aplicat pe deplin.

Nu am fost surprinși să constatăm, că situația din nou a fost cea mai bună văzută din Spania, care este cea mai matură economie din cele vizate, având de asemenea cea mai îndelungată tradiție din domeniul dialogului social. Dreptul la informare și consultare se realizează în grad mediu (3,36 puncte).

Acest drept se realizează mediu - slab în Polonia (2,80 puncte) și în Serbia (2,60 puncte). Situația este din nou alarmantă în România, unde acest drept este realizat la un nivel dramatic de slab (1,53 puncte).

Lupta eficace pentru lărgirea participării salariaților și pentru o lărgire efectivă a dialogului social poate fi realizată de către sindicaliști doar prin angajarea unor competențe legale autentice și prin cunoștințe din domeniul dreptului muncii și dreptului sindical, atât la nivel național cât și în sfera directivelor UE. Analizând răspunsurile participanților în ceea ce privește autoevaluarea competențelor proprii situația nu pare să fie rea iar competențele există, deși ar putea fi îmbunătățite. 10% din respondenți cunosc slab drepturile referitoare la participare, consultare și informare, 39% consideră că au competențe medii în acest domeniu iar peste jumătate consideră că au competențe superioare (45% - satisfăcătoare, 6% - depline).

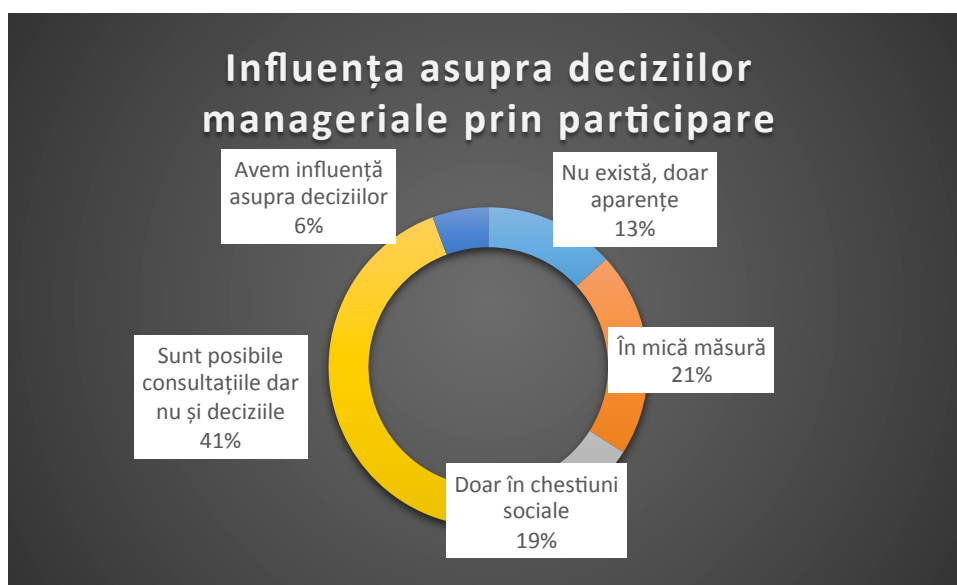

Cel mai bine se autoevaluează participanții din Serbia, arătând că au competențe suficient de înalte în contextul lor național și sindical (3,87 puncte). Ceva mai slab se autoevaluează spaniolii, care consideră că au competențe medii (3,62 puncte) și românii care, în pofida situației dificile în țara lor în ceea ce privește dialogul social, au competențe legale medii (3,27 puncte). Cei mai critici față de ei

înșiși sunt polonezii (3,14 puncte) deși situația sindicală din minerit nu este deloc rea în comparație cu alte țări.

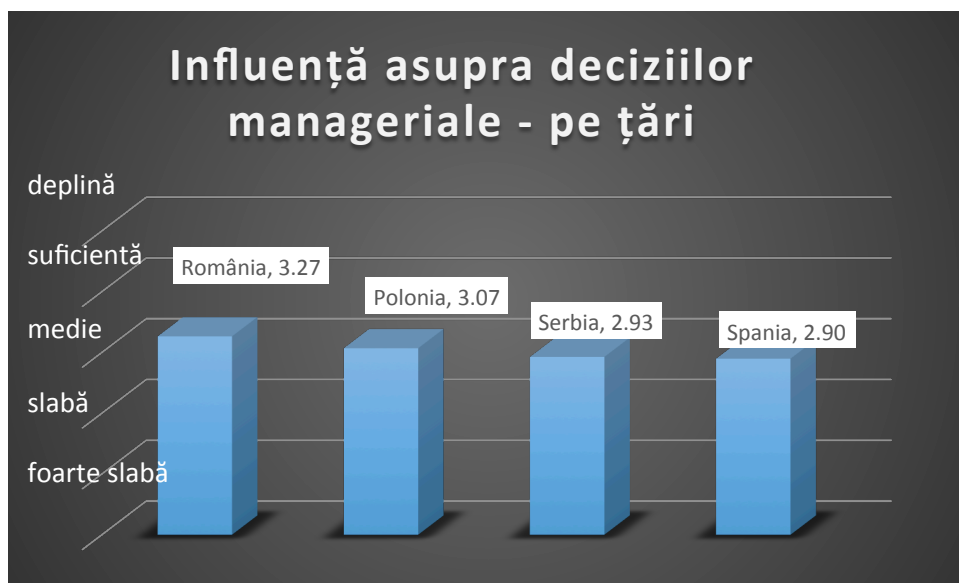

Participarea salariaților înseamnă în practică o influență reală a angajaților asupra deciziilor de afaceri în întreprinderi și posibilitatea de a crea împreună cu ceilalți parteneri de dialog social de noi direcții strategice de dezvoltare a sectorului minier, în dialog tripartit cu patronatul și guvernul. O parte din respondenți (13%) au arătat că patronii ignoră dreptul la participare apelând la scuze întortocheate și făcând imposibilă influențarea deciziilor de afaceri de către sindicat. Alți participanți (21%) au arătat că salariații pot influența deciziile în mică măsură, cel mai adesea doar în chestiuni sociale (19%) și pot să aibă acces la consultații, nu la decizii (41%). Foarte puțini dintre respondenți (6%) au indicat că au de-a face cu un proces deplin de participare, care le permite salariaților să aibă o influență reală asupra deciziilor consiliilor de conducere.

Surprinzător este faptul că, deși situația din mineritul românesc a fost descrisă ca fiind dramatică și alarmantă în sfera dialogului social, salariații români au o influență mediu suficientă asupra deciziilor

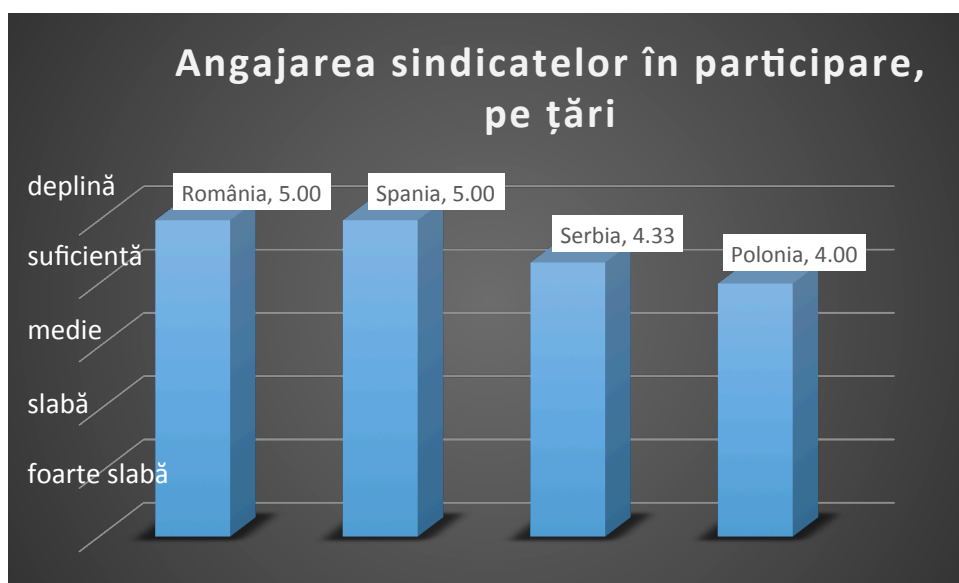
de afaceri (3,27 puncte). Și mai surprinzător poate fi faptul că, în pofida bunei situații din Spania în ceea ce privește dialogul social, colegii spanioli au cel mai mic coeficient de participare în deciziile strategice și de afaceri ale consiliilor de conducere din minele lor.

Întrebați despre motivația lor în ceea ce privește mărirea angajamentului sindical în lupta pentru participarea salariaților, respondenții s-au arătat relativ optimiști. Marea majoritate (94%) s-a exprimat în favoarea lărgirii participării sindicaliștilor și a măririi influenței printr-o mai largă participare sindicală (30% - mai curând da, 64% - hotărât da). O mică minoritate (4%) s-a abținut să-și exprime opinia, sau a fost chiar contra (2%).

Atât colegii din România cât și cei din Spania au fost unanimi în ceea ce privește angajamentul sindical și participarea socială. Sârbii și polonezii au fost ceva mai reticenți și mai puțin entuziaști (respectiv 4,33 și 4,00 puncte) și s-au pronunțat pentru un nivel suficient de angajare, dar nu mai mare decât este necesar.

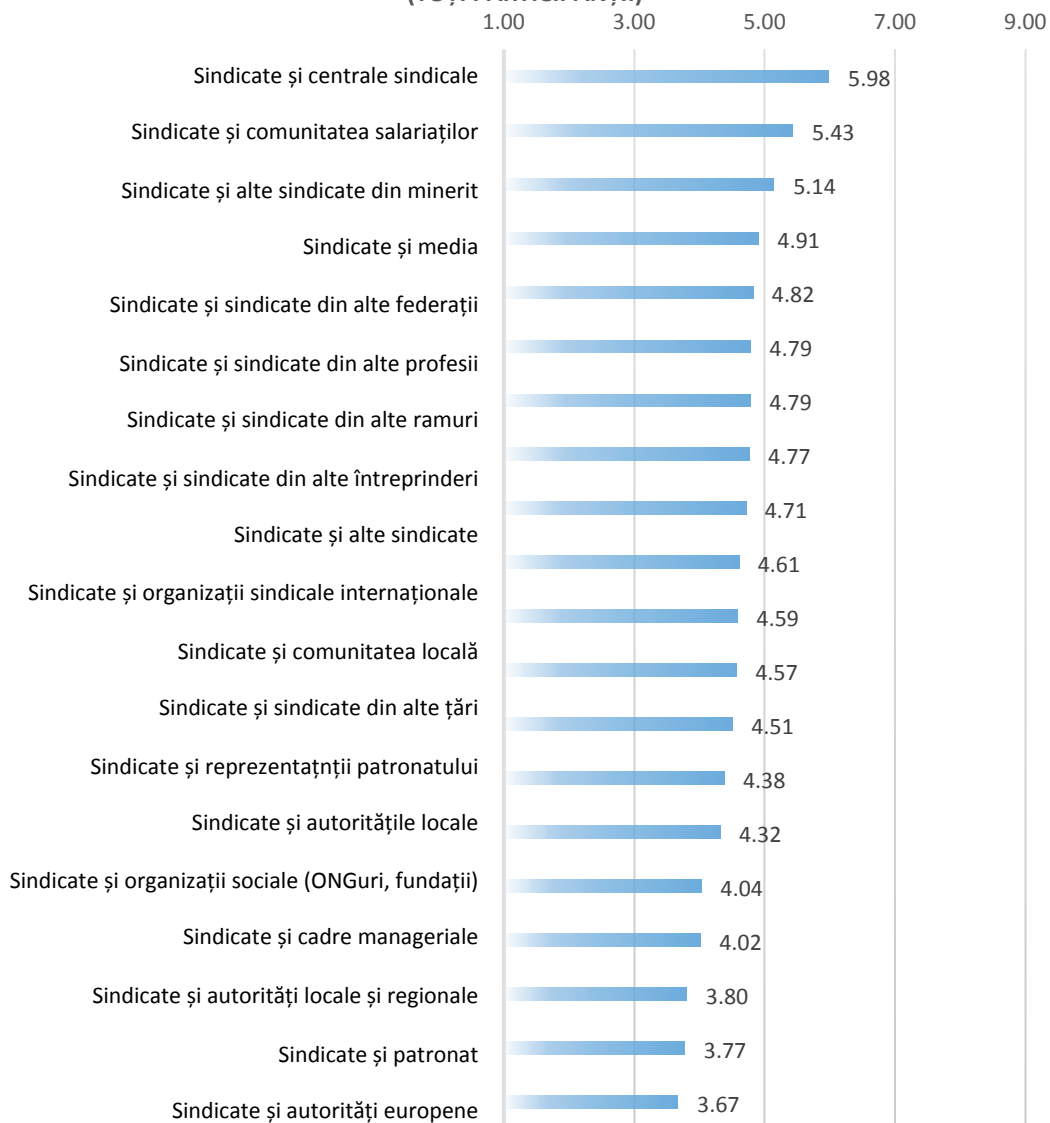

Partea IV. Colaborarea

Participanții au fost întrebați despre nivelul colaborării cu diverse persoane interesate în cadrul sferei de activitate sindicale. Întrebării îi corespundea un răspuns pe scara de la 1 la 10, unde 1 corespunde celui mai slab nivel de colaborare și încredere reciprocă iar 10 - celui mai bun nivel. Însușind rezultatele tuturor participanților a reieșit că sindicatele miniere colaborează cel mai bine cu centralele sindicale (5,98 puncte). O bună colaborare există de asemenea cu colectivul salariaților (5,43 puncte), deoarece aceștia au încredere în sindicat. Mult mai slab se prezintă situația în domeniul colaborării sindicatelor cu autoritățile, atât cu cele europene (3,77 puncte) cât și cu cele naționale (3,67 puncte).

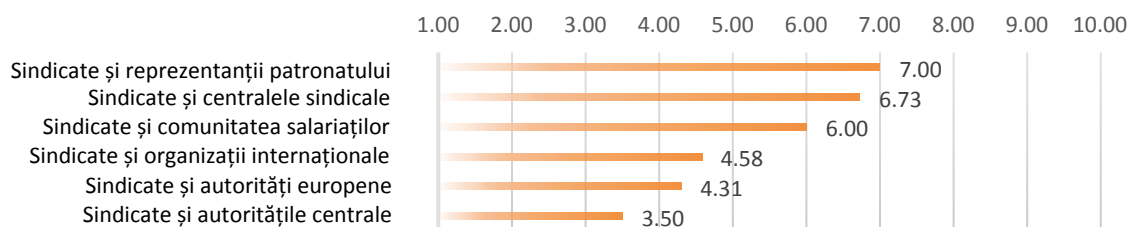
CLASAMENTUL COLABORĂRII SINDICATELOR CU MEDIUL LOR SOCIAL

(TOȚI PARTICIPANȚII)

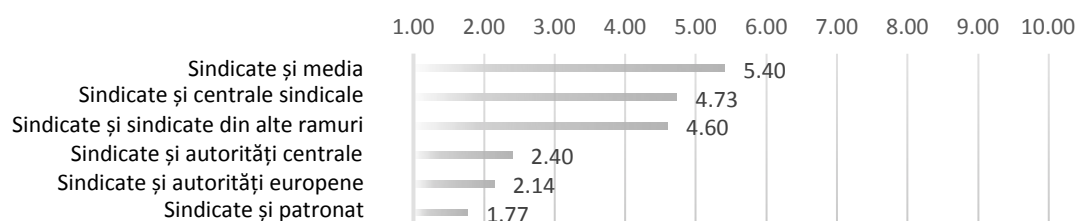
CLASAMENTUL COLABORĂRII ÎNTRE SINDICATE ȘI MEDIUL ÎN CARE ACTIVEAZĂ

(PENTRU SPANIA)

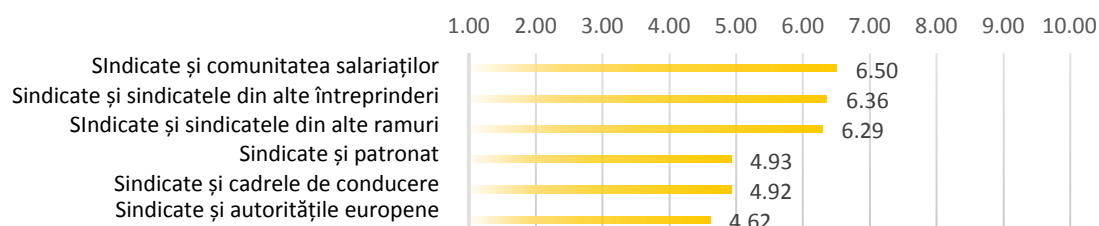

Spaniolii au cea mai bună colaborare cu reprezentanții patronatului (7 puncte), rezultat nemaîntâlnit și neegalat de celelalte țări. Cel mai prost se prezintă dialogul cu autoritățile spaniole (3,50 puncte). Un rezultat la fel de surprinzător ne oferă răspunsurile colegilor din România, care colaborează cel mai bine cu mass media (5,40 puncte) și cel mai prost cu patronatul (de-abia 1,77 puncte).

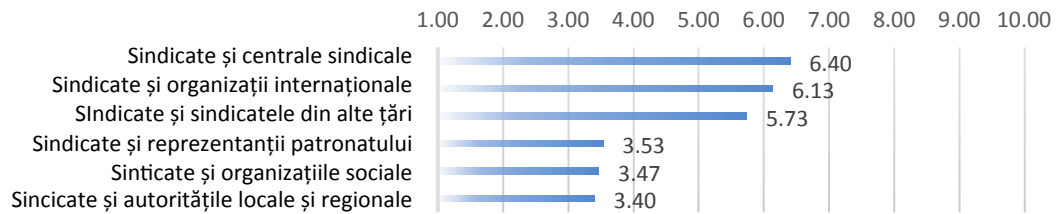
(PENTRU ROMÂNIA)

(PENTRU POLONIA)

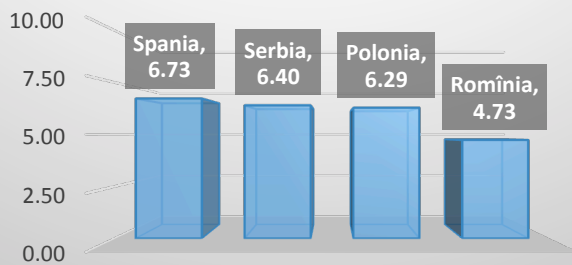
(PENTRU SERBIA)

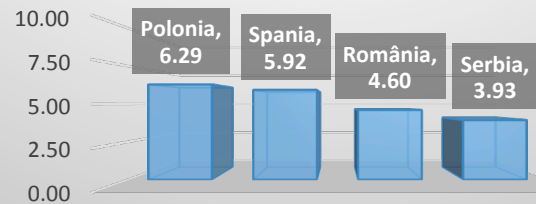
CLASAMENTUL COLABORĂRII ȘI ÎNCREDERII ÎNTRE SINDICATE ȘI MEDIUL ÎN CARE ACTIVEAZĂ - cel mai bine colaborează cu?

(PERSOANE INTERESATE DIN ALTE SINDICATE)

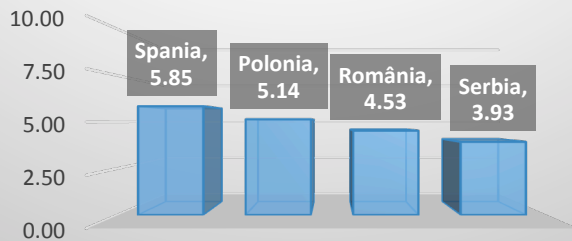
1. Centrale sindicale

2. Sindicate din alte ramuri ale mineritului

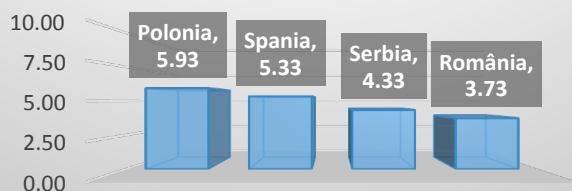
3. Alte federații

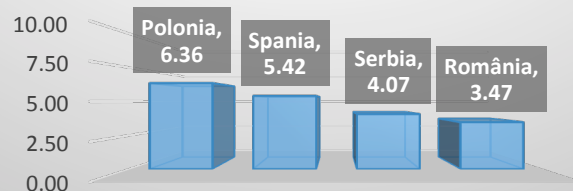
4. Sindicate din alte profesii

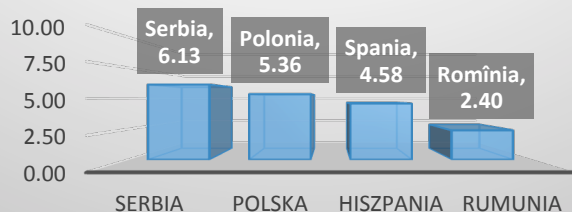
5. Sindicate din alte sectoare

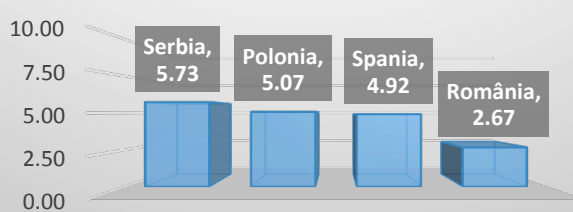
6. Sindicate din alte întreprinderi

7. Sindicate internaționale

8. Sindicate din străinătate

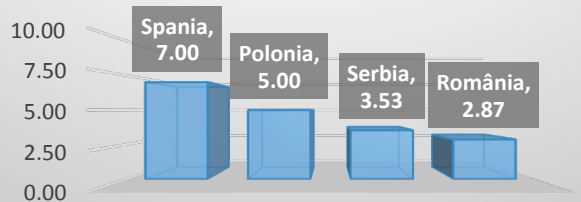
ȘI MEDIUL ÎN CARE ACTIVEAZĂ - cel mai bine colaborează cu?

(PARTENERI AI DIALOGULUI SOCIAL)

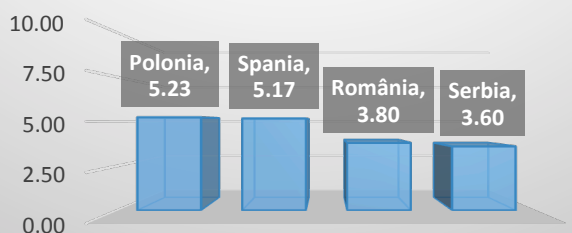
1. Comunitatea salariaților

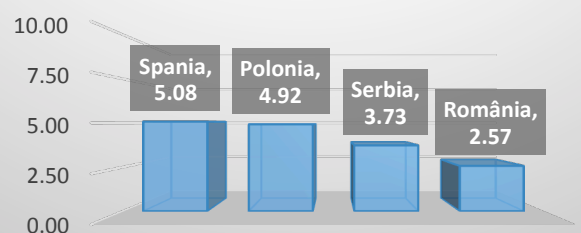
2. Reprezentanții patronatului

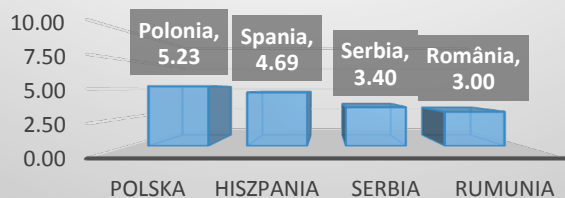
3. Autoritățile locale

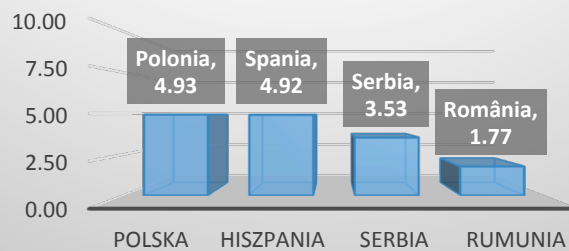
4. Cadrele de conducere

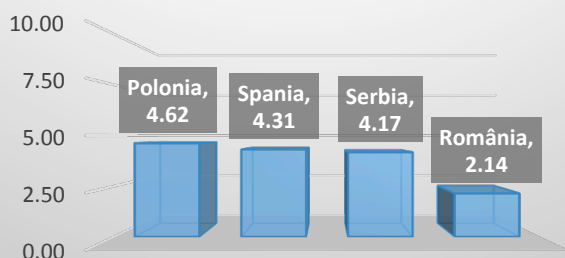
5. Autoritățile teritoriale

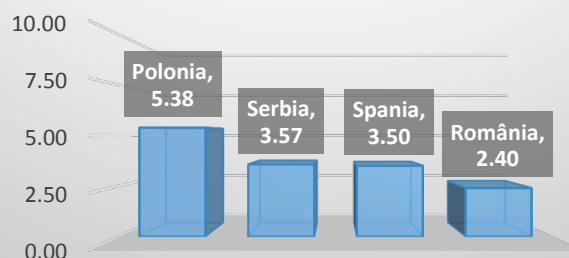
6. Patronatul

7. Autoritățile UE

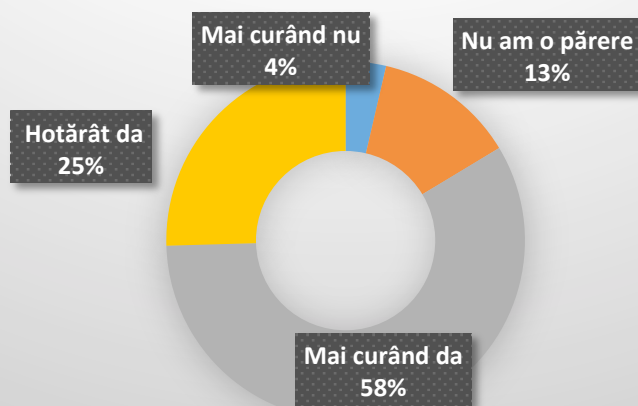

8. Autoritățile naționale

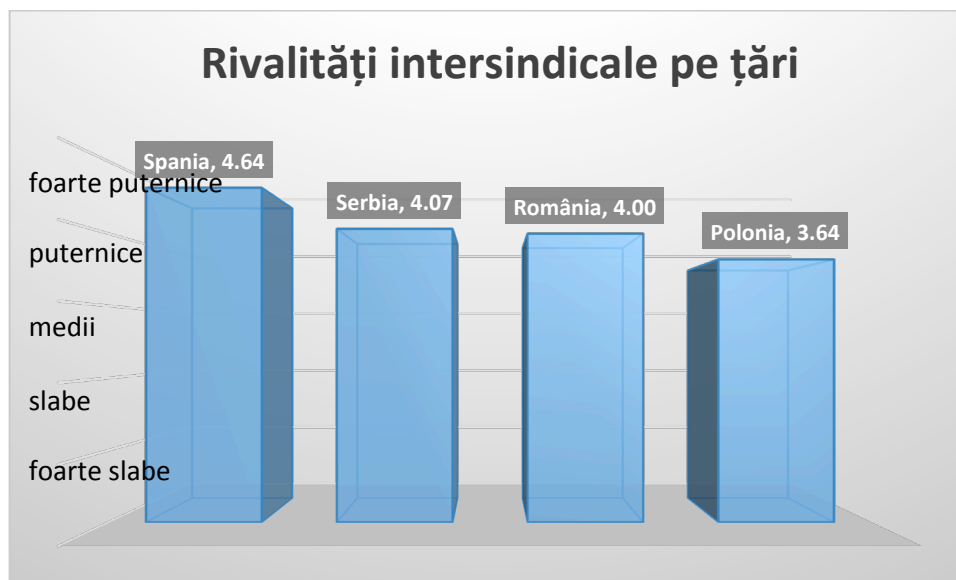
are loc un proces de atomizare al acestora, patronul va avea totdeauna o poziție superioară în negocieri, fapt care va duce în final la eliminarea vocii sindicatelor din dialogul social și din dezbaterile la nivelul întreprinderii sau al marelui public. Majoritatea (82%) participanților la anchetă recunoaște că în țările lor apare o foarte puternică (58%) sau puternică (25%) rivalitate între sindicate. 13% din respondenți nu observă o asemenea rivalitate iar 4% susțin că aceasta nu există.

Există rivalități intersindicale?

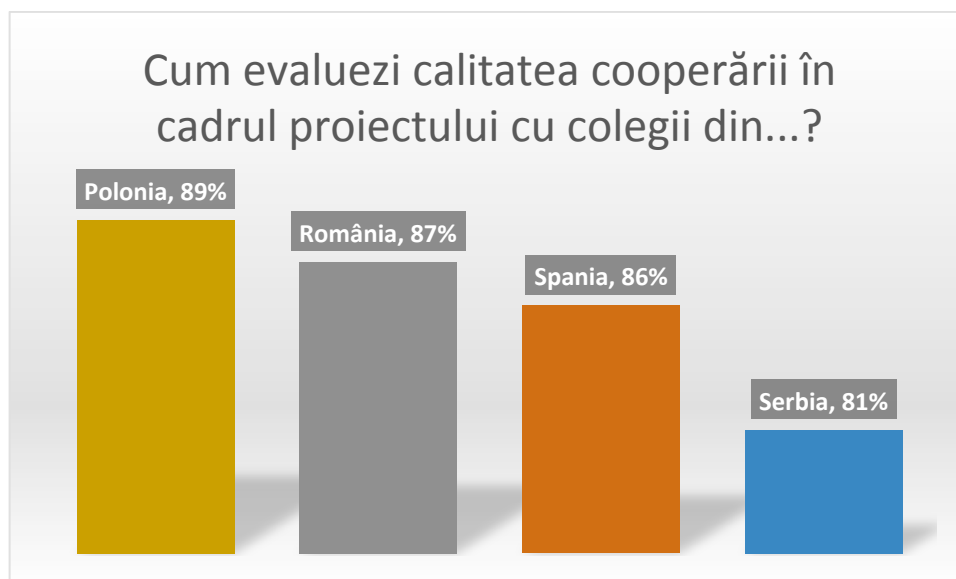

În mod clar rivalitatea intersindicală se face simțită în Spania, unde ea este foarte puternică (4,64 puncte). O puternică rivalitate există și în Serbia (4,07 puncte) și România (4,00 puncte). Rivalitatea apare și în

Polonia, chiar dacă cu o forță redusă (3,64 puncte). Aici sindicaliști se concentrează mai mult asupra misiunii lor de bază decât asupra rivalității și concurenței intersindicale.

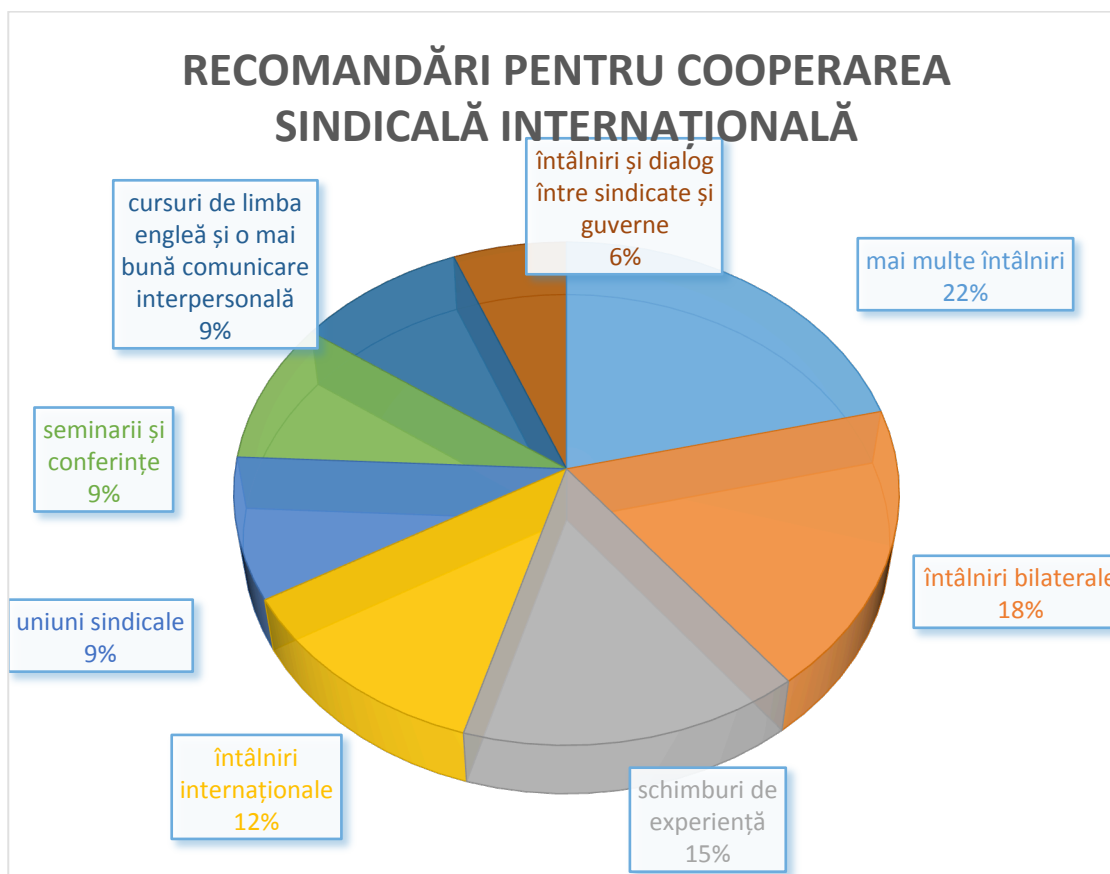

Participanții au fost solicitați să evalueze calitatea colaborării cu actualul proiect / seminar educațional. Toate delegațiile au fost evaluate la nivel peste mediu și înalt (între 80 și 90% din nota maximă, ceea ce reprezintă în medie „foarte bine minus”). Liderii acestui clasament au fost polonezii, care au primit rezultatul de 89%. O notă foarte apropiată au obținut-o românii (87%) și spaniolii (81%), ceva mai jos s-au clasat sârbii (81%), care -lucru confirmat de precedentele rezultate - sunt activi în colaborarea intersindicală transnațională.

În afară de aceste evaluări cantitative, participanții au evaluat și calitativ colaborarea dintre ei, scriind recomandări și propuneri de îmbunătățiri în spațiul internațional al colaborării intersindicale. Rezultatele indică în

primul rând nevoia unui număr sporit de întâlniri (22%), mai ales de întâlniri bilaterale (18%), consacrate schimbului de cunoștințe (18%) și experiențe (15%).

Hiszpania

- cel mai mare risc este legat de criza economică iar provocarea o constituie închiderea minelor
 - în ciuda excelentului dialog social, influența asupra deciziilor manageriale este redusă
- o slabă armonie în economie are ca factor echilibrant bun reprezentare a salariaților și un grad înalt de participare
- un nivel înalt de rivalizare între sindicate, însă colaborarea internațională lasă de dorit
- colaborarea cu patronatul este bună, cea cu autoritățile - slabă

România

- cel mai mare pericol vine din partea tehnologiilor învechite iar cea mai mare provocare este lipsa de echipament
- în ciuda unui dialog social slab, există o reală influență la deciziile manageriale
- slaba poziție a sindicatelor este contrabalansată prin gradul ridicat de angajament în chestiunile legate de participare
- un grad înalt de participare a salariaților din industria minieră, nivele alarmante ale colaborării cu persoanele interesate, mai ales cu autoritățile
- un grad înalt de medIALIZARE, o slabă colaborare cu patronatul

Problemele de bază din domeniul colaborării - rezumat

Polonia

- cel mai mare risc vine din partea prețului redus al produsului iar cea mai mare provocare este legată de menținerea activității extractive
- poziția puternică a sindicatelor permite membrilor să aibe competențe legale reduse
- o armonie bună în economie permite ca angajamentul în participare să fie redus
- o rivalizare intersindicală la nivel mediu și o bună colaborare cu colegii în cadrul proiectului
- o bună colaborare cu salariații, încredere redusă în instituțiile UE

Serbia

- cel mai mare risc vine din partea crizei de management iar cea mai mare provocare este restructurarea
- în pofida unor competențe legale înalte există o slabă reprezentare a salariaților
- un nivel redus de participare a salariaților și o situație medie a mineritului la nivel național
- colaborarea este bună cu centralele sindicale și slabă cu autoritățile locale
- o mare deschidere în domeniul colaborării internaționale și un grad redus de încredere în organizațiile sociale și non-guvernamentale